

בניין הפנטאגון מזדקר למעדה מימין, כשהמונים מקשיבים לנואמים, לפני הפריצה

(המשך מעמוד 11)

ואז באה ההודעה: "נורמן מילר ואחרים מתקרבים עכשיו לבניין הפנטאגון כדי להפגין מרי אזרחי מי שרוצה להצטרף אליהם, ילך בכיוון דרום-מזרח...". המונים קמים ונוהרים אל הבניין הקודר. בדרך נתקלים במחסום גדר. הוא נעלם תוך דקות, נרמס ממש מתחת לרגלי ההמון. נכנסים לשטח האסור, וצועדים קדימה — זוגות מחובקים, קבוצות של סטודנטים, הויפים עם השלט: אהבונו! גל אנושי גדול, צעיר, יפה.

לפתע צעקה: "בוווווו!" מולנו עומדת שורה של חיילים עם אלות, מאחורי חבל מתוח. מאחוריה — שורה של נושאי-רובים.

שמעל לשתי הקומות האלה. כביש זה נועד למכוניות הרוצות להגיע לשער הראשי של הפנטאגון. הגג של שתי הקומות התחתונות מהנה מישטח, שעליו ניצב הפנטאגון המוכר — הבניין בעל תמשי-הצלעות וחמש הקומות. ההמוץ מצטופף מול קיר-הבטחון. הוא עדיין פוהה לפרוץ את שרשרת החיילים מאחורי החבל המתוח. הכל יודעים ש-החיילים קיבלו פקודה לפתוח באש. מחכים. למה?

*** "אמריקאים, אל תירו!"

תאום מתגלגל הכל כמו בסרט. מה זה מזכיר. כיבוש הבאסטיליה? לכו

חאשיש, כחבורה של הויפים מטורפים. הטון כולו יהיה כמו בצהרונני ישראל אחרי שיר רת-האחזה שלנו. מסתבר כי העתונות ה-אמריקאית אינה עולה על זו שלנו.)

***

הפכתי לפרואמריקאי

הדרגה שובך המתח הראשון. ברור עתה כי המפגינים הבלתי-אלימים לא ינסו לפרוץ לתוך בניין הפנטאגון עצמו, וכי על כן אין חשש שהחיילים יפתחו באש. המפגינים מתכוננים לבלות כאן את הלילה, ואת יום המחר, עד שייאסרו ויוצמדו לדיון. הצעירים מתחבקים עם חברותיהם, מכורבלים, בגלל הקור הגובר. הקצין עדיין מטרטר ברמקול.

מה עלי לעשות? לחכות כמו כולם ול-היאטר? האם זה יהיה טוב להפגנה אם יסופר מחר כי חבר פרלמנט זר נאסר בין המפגינים? שמא זה ירגיז את האמריקאים וייצור הרגשה של התערבות זרים? ושמא זה ייראה כתעלול של פירסומת?

ומאידך — איך אפשר לנטוש חבורה כה אהודה במצב כזה, מול רובי החיילים, בשער הפנטאגון?

אני מתלבט, ולבסוף מחליט כי מוטב להסתלק. שני צעירים מסדרים לי את החבל, ואני מטפס למטה, בדרך מתחלקות ידי, ואני נוקע רגל. קצת מביש, להיפצע ביום כזה דחקא בדרך כזאת.

אלפים רבים עדיין עומדים למטה, בחשי-כה. הם הדליקו מדורות מן הכריות, מתחממים סביבן. הם לא רוצים לעזוב, כל עוד חבריהם למעלה מוקפים חיילים.

רבבות של מפגינים אחרים נוהרים אל האוטובוסים, עיפים עד מות. עליהם לחזור הביתה — נסיעה של חמש, שש שעות. בדרך מדברים, בין תנומה לתנומה. האם זה עור? האם זה יועיל?

אני טוען שכן. הפגנה כזאת עוזרת תמיד. אם למעלה ממאה אלף אנשים מוכי-נים לבוא לוושינגטון, אם אלפים מוכנים לסכן את חייהם ממש בהפגנה כזאת, פירושו של דבר: חלק גדול של העם מתנגד למל-חמה. כל פוליטיקאי יצטרך לקחת זאת בחשבון.

וחוץ מזה: שוחריה-שלום יידעו עתה כי אינם בודדים, כי הם עם גדול ורב, שהם מייצגים חלק חשוב של הציבור האמריקאי. חשוב גם ההרכב הנהדר, מה שאומר הנוער המשכיל היום, עתיד כל העם להגיד מחר.

אני מספר על הפגנות בארץ, בימי המאבק בכריטיים. ועל ההפגנות האדירות שהייתי עד להן בפאריס, ערב החלטת הממשלה להסתלק מאלג'יריה. הן עזרו.

וחוץ מזה, אני מסיף בליבי: הפגנה זו עזרה לי לראות את אמריקה האחרת, אמ-ריקה שאפשר לאהוב אותה. הפכתי היום לפרואמריקאי.

מישהו פותח את הרדיו. הקריין מודיע על הפגנות-אהדה עצומות בכל רחבי ארצות-הברית, בכל רחבי העולם. המונים צעדו בטוקיו, בקופנהאגן, בפאריס.

וחוץ מזה טבעה היום משחתת ישראלית בשם אילת.

מישהו קושר חבל לראש הקיר. אני יכול לעמוד בפיתוי. אני מטפס למעלה בחבל. לפני ואחרי מטפסים צעירים נחשיר-החלטה.

במאמץ אני עובר את המעקה וקופץ פני-מה. אני עוצר. המראה הוא פנטסטי. לפני, במרחק של כמה עשרות מטרים, שער-ענק של הפנטאגון. לפניו, שורות של חיילים בעלי הכתמים-קפואה. אחדים מהם לועסים מטפס בעצבנות.

הצעירים והצעירות שפרצו את הפריצה המקורית יושבים על הארץ. הם שרים שיר-רימרי. מדי פעם קם אחד מהם, ישר מול לועי הרובים, ונואם לחיילים על השלום והצדק בחיאט'נאם.

הקול המיונוטוני של הקצין ברמקול מטר-טר ללא הפסק: "מחלקה גימ"ל — לשמור על הקו! איש לא נכנס! איש לא יוצא!"

אני מסתכל אחורה. אנחנו באמת מוקפים. משהו גורם לתנועה חפוזה. במהירות הבזק מורידים החיילים את קני הרובים, ישר מולנו, מוכנים לירי. "אל תירו! אמרי-קאים, אל תירו!" צועק קול צרוד. "שלום — עכשיו! שלום — עכשיו!" שואג ההי-מון.

אני מביט בחיילים. מה מזכירות לי הפנים? בחדאי: התמונה המפורסמת מהסרט דוקטור זיבאגו. הקוזאקים, רגע לפני ה-הסתערות על ההפגנה.

המתח הולך וגובר. הכל יודעים: תנועה אחת, תזווה אחת, וכאן יהיה מירחף-דמים. הצעירים מחכים. באמצע עומד איש בעל מסיכה של מלאך-המחאה. מישהו מרים כרזה עם ראשו של ג'ונסון ופסוק מספר משלי: "ענה כסיל כאיחולתו, פן יהיה חכם ב-עיניו".

***

פצצת נאז

הרועית של התדהבות. משהו בוער באחירי. פיסת-נייר על גבי מקל. פיסת-נייר קטנטנה: תעודה של לישיכת-הגיוס ה-אמריקאית.

עוד צעיר ועוד צעיר מבעירים את תעו-דותיהם. האחירה היא כמעט של טכס דתי. הצחת התעודות היא עבירה פלילית חמורה. היא גם המעשה העליון של התמסרות אי-שית למען השלום. עשרה, עשרים לפידים בוערים.

החיילים עומדים בלי נוע.

לפתע צוחה מאחור. השרשרת האחורית של החיילים זרקה פצצת-נאז, לעבר המון שרצה לפרוץ פנימה, כדי להגיע אלינו. האלות הולמות בראשים. כמה צעירים מתגל-גלים על הארץ, מתחללים כתנוקים. אחד המפגינים, בחלוק לבן, כנראה רופא, רץ לעברם. חייל במסיכת-נאז מאיים עליו. "מים! מים!" צועק מישהו.

בקצה המישטח, בראש החומה, צועק מישהו להמונים למטה ומדחה מה קרה. שאגה של זעם עונה למטה. כמה צעירים מגיעים אלינו בטיפוס על חבל.

(למחרת היום יודיעו העתונים כי המפגי-נים עצמם זרקו את כפת-הכל 35 אלף, או גם יספרו כי היו כסך-הכל 35 אלף, או 60 אלף מפגינים. המפגינים יתוארו כמעשני-

פרחים מול רובים

היפי צעיר דוחף פרחים לתוך לועי הרובים של השוטרים הצבאיים. המכוננים לעברו את רוביהם השטונים, מוכנים לפקודת-אש. תמונה זו צולמה במקום שבו הומטרה כעבור שעה קלה פצצת-הגאז. החיילים מנתקים את ההמונים מהצעירים, שפרצו אל שער הפנטאגון.

דח המיבצר בימי הביניים? צעקת-גיל אדירה, מאלפי גרונות. משמאל, בכביש המורם העולה למישטח, פורץ זרם אנושי. החיילים נשטפו הצידה. כעבור שניות מופיעים המפגינים מעלינו, בראש קיר-הבטחון. מישהו מופץ שם בדגל של ה-וויאט'קונג. פרצנו אל הפנטאגון!

כעבור רגע שוב מסתדרת שורת החיילים בכביש העולה. האלות מופעלות. האנשים למעלה מגנותקים. ההמוץ נדחק אל קיר-הבט-חון. אחד, שניים, שלושה מטפסים על הקיר, למעלה. ראשם מציץ מעבר למעקה ה-בטחון.

הם מרחחים לנו בקול נרגש: "שורות של חיילים. רובים. מחסניות בתוך הרובים. הם עומדים לירות."

קול היסטרי צועק: "הם מכוונים אלינו את הרובים! קלנטי ג'ונסון מכוונים אלינו את הרובים!"

הקהל נעצר. צנחנים ושוטרים צבאיים, כי-קסדות מבהיקות. אחד קורא בקול צרוד: "מה אתם רוצים? ההמוץ עונה בשאגה: "שלוס!" שוב הקול הצרוד: "מתי אתם רוצים אותו?"

שאגה אדירה: "עכשיו!" ההמוץ מול החיילים הולך וגדל. המאות הופכות לאלפים. לרבבות. גבר נושא תינו-קת על כתפיו. בעל ואשה גוררים ביניהם ילד בן ארבע. החיילים נושאי-הרובים עומ-דים דומם, מבלי לזוז. מלמעלה, מראש קיר-בטון, משקיף עלינו קצין בעל כובע מוזהב של גנרל.

אני מנסה להבין את המערך. לפנינו, מעבר לחיילים, קיר-בטון בגובה של שתי קומות. אלה הן, כנראה, שתי הקומות "התקרקעיות" של הפנטאגון. של האמאל מור-ביל כביש מורם, הוומה לגשר, אל המישטח